

Nieuwsbrief bovenschoolse overeenkomst Bouw! editie winter 2022

Ontvangt u deze mail, maar bent u niet de Bouw! coördinator op school? Stuur dan een bericht met de juiste gegevens naar: swvdeeeeem@lexima.nl

Vragenlijst Bouw!

In de periode oktober-december 2021 hebben alle scholen van SWV de Eem het verzoek gehad om een vragenlijst in te vullen over Bouw!.

Ondanks dat corona voor scholen extra uitdagingen meebrengt, zijn wij blij dat 67 scholen de tijd hebben gevonden en genomen om de vragenlijst in te vullen. Hartelijk dank hiervoor! Ook zien wij dat corona het werken met Bouw! vaak bemoeilijkt.

Desondanks zien wij in de vragenlijst heel veel zaken die goed gaan op de scholen.

Via deze nieuwsbrief geven wij terugkoppeling van zaken die goed lopen en daarnaast enkele tips en achtergrondinformatie om Bouw! nog beter in te zetten.

Wat gaat goed?

Scholen zijn met een 7,8 gemiddeld erg tevreden over Bouw! en 97% vindt Bouw! van meerwaarde voor de school. Op ongeveer 80% van de scholen wordt Bouw! preventief ingezet vanaf groep 2 en is de IB'er nauw betrokken bij de selectie van leerlingen en de monitoring rond de juiste inzet van Bouw!. Als leerlingen in groep 3 nog geselecteerd worden voor Bouw!, gebeurt dit op de meeste scholen op basis van de herfstsignalering. De Bouw! coördinator is op de meeste scholen voldoende geschoold om Bouw! kwalitatief goed neer te zetten binnen de school.

Tips en achtergrondinformatie

Wetenschappelijk onderzocht: Waarom geldt de richtlijn Bouw! inzetten voor ca. 25% van de zwakst scorende leerlingen?

Bouw! is bedoeld om in te zetten voor de 25% zwakst scorende leerlingen. Dit percentage hangt samen met het aantal leerlingen dat (later) begeleiding krijgt op ondersteuningsniveau 2. Voor deze leerlingen hoop je namelijk te voorkomen dat zij later op ondersteuningsniveau 2 of zelfs 3 begeleiding nodig hebben. Wanneer er pas ondersteuning wordt geboden wanneer een leerachterstand al is opgelopen, valt deze over het algemeen moeilijk te verhelpen (Foorman e.a., 1998). Door de preventieve hulp van Bouw kan de achterstand al voor de start aangepakt gaan worden (Scanlon e.a., 2005).

Voor welk percentage je Bouw! precies inzet, kan verschillen per school en per jaar.

Vanuit het samenwerkingsverband en Lexima adviseren we om in te zetten op 20-25%.

Kom je op een hoger percentage uit? Intensiveer dan het groepsaanbod.

Wat zijn geschikte instrumenten om leerlingen voor Bouw! te selecteren?

Voor Bouw! selecteren scholen leerlingen in groep 2 die risico lopen op het ontwikkelen van leesproblemen.

De belangrijkste drie voorspellers voor latere leesproblemen zijn:

- Familiair risico: Leerlingen met familiair risico hebben tot wel tien keer meer kans op het ontwikkelen van ernstige leesproblemen dan leerlingen zonder familiair risico (van der Leij et al., 2013).
- Zwakke actieve en passieve letterkennis
- Zwak fonologisch bewustzijn en moeite met de auditieve analyse en synthese van woorden

Geschikte instrumenten om deze voorspellers te signaleren zijn onder andere de CPS toets Beginnende Geletterdheid, Screeningsinstrument Beginnende Geletterdheid (CITO) of de Signaleringslijst voor kleuters 2.0 (Anneke Smits). Daarnaast adviseren wij leesproblematiek in de familie altijd uit te vragen in een persoonlijk gesprek met de ouders en houd hierbij rekening met mogelijke schaamte hiervoor.

Deskundigheid leerkrachten

De keuze voor een bepaald interventieprogramma biedt geen garantie voor een effectieve interventie. Voor een goede en betrouwbare implementatie geldt dat de uitvoerders van de interventie over voldoende kennis en vaardigheden moeten beschikken om het programma, in dit geval Bouw!, uit te voeren. Door cyclisch de ondersteuning van Bouw! te evalueren op schoolniveau kan worden nagegaan welke professionalisering nodig is.

Tip: op 17 maart 2022 vindt een webinar Bouw! van 15.30 tot 16.30 plaats voor leerkrachten groep 2 t/m 4 die nog weinig of geen kennis hebben over Bouw!.

Inschrijven kan via deze link:

<https://survey.zohopublic.eu/zs/3Fh8E8>

Faciliteer de coördinator Bouw! en zorg voor een schaduw-coördinator

Zorg dat er in ieder geval één onderwijsprofessional verantwoordelijk is voor de coördinatie rondom Bouw! die ook in tijd en ruimte gefaciliteerd wordt om deze taken goed uit te kunnen voeren. Zorg daarnaast dat een collega (de schaduwpersoon) deze verantwoordelijk indien nodig snel kan overnemen zodat de voortgang van het gebruik van Bouw! geen risico loopt. De schaduwpersoon is een belangrijk punt met betrekking tot de borging van het programma in de school.

Tip: in het beleidsplan Bouw! is een richtlijn opgenomen hoeveel tijd een goede coördinatie van Bouw! ongeveer kost. Dit format voor het beleidsplan vindt u in de bijlage van deze mail.

Wetenschappelijk onderzocht: Bouw! altijd volledig afronden voor de meeste vooruitgang

Vanuit onderzoek naar Bouw! is naar voren gekomen dat de meeste vooruitgang met Bouw! wordt behaald wanneer het volledige programma wordt doorlopen en er daarnaast een voldoende hoge oefenfrequentie is. De vooruitgang en automatisering treedt met name in de laatste Bouw!-delen op. Ons advies is dan ook om Bouw! altijd volledig af te ronden. Dit kan namelijk voor de leerling een enorme succeservaring zijn. Ze krijgen een diploma en een kleurplaat aan het einde van Bouw!. Verlaag als het goed gaat eventueel de oefenfrequentie naar 3x per week 10 tot 15 minuten oefenen. Stoppen met Bouw! geeft als risico dat de leerling weer zakt in het leesniveau. Blijkt een leerling daadwerkelijk goed mee te kunnen komen, zal dit ook in Bouw! duidelijk worden doordat de leerling dan lessen over mag gaan slaan en Bouw! daardoor sneller af kan ronden.

Wetenschappelijk onderzocht: een oefenfrequentie van 24 lessen per maand in Bouw! voor effectiviteit

Uit praktijkonderzoek naar de preventieve en supplementaire inzet van Bouw! is gebleken dat de beste oefenfrequentie om het programma succesvol in 2 jaar tijd af te ronden ligt op gemiddeld minimaal 24 lessen per maand. Het programma bleek met deze oefenfrequentie het meest effectief. Scholen die deze frequentie behalen, blijken vaak ouders in te zetten die thuis een gedeelte van de lessen maken. Wordt Bouw! remediërend ingezet, dan is een hogere oefenfrequentie van ongeveer 30 lessen per maand raadzaam om de al opgelopen leesachterstand zoveel mogelijk in te halen.